

MATERIAAL

- bakken, bekens en lepels (1 voor elk groepje)
- boterhamzakje
- handdoek • 2 hoepels
- absorberende materialen bijv.: stukje hout, keukenrol, kurk, papier, spons, steekschuim, theedoek, vaatdoek, zeem (voor elk groepje een aantal)
- niet-absorberende materialen bijv.: boomblaadje, brodtrommel, papier met wasco, plastic tas, plastic speelgoed, stukje zeep (voor elk groepje een aantal)
- vuilniszak of plastic tas
- Pompom (of een andere klapop)

WOORDENSCHAT

drogen
droog-nat
de handdoek

de druppel
de plas
de spons

dweilen
onderzoeken

absorberen
intrekken
opnemen
voorspellen

Waterslurpers

Met deze activiteit heb je – ook wanneer je niet met Schatkist werkt – een kant-en-klare les die je op elk moment kunt inzetten in je groep. We werken met Pompom, het centrale karakter in Schatkist, maar je kunt hier heel eenvoudig een andere knuffel of klapop voor in de plaats gebruiken. De woordenlijst onder 'Woordenschat' bevat woorden die betekenisvol zijn voor dit anker. Ankers in Schatkist hebben een bepaald onderwerp (in dit geval 'Winter') en bevatten een reeks activiteiten voor kleuters. Dankzij de indeling in niveaus (ster, maan, zon voor groep 1 en 2) krijg je een inschatting van de moeilijkheidsgraad van de woorden. In de praktijk lopen deze niveaus door elkaar, dus zorg dat de kinderen alle woorden krijgen aangeboden.

Vorbereiding

Stop voor elk groepje materialen in een bak. Kies bij voorkeur voor verschillende materialen per groepje. Vul een beker met water en zet Pompom hiermee in de kring. Leg een boterhamzakje binnen handbereik en leg eventueel een vuilniszak of plastic tas op de grond.

Introductie

Pompom: *Ik wil een wateronderzoekje doen!* Laat Pompom de beker met water per ongeluk omstoten. Zeg: *Oei, het water ligt op de grond. Maak het maar snel weer droog.* Laat Pompom de plas drogen met het boterhamzakje. Pompom: *Dat is gek. Het lukt niet!* Wacht reacties af. Bekijk samen het zakje en stimuleer de kinderen om te verwoorden wat ze zien. Zeg: *Kijk, de druppels blijven op het zakje liggen of rollen eraf. Misschien kun je beter iets anders gebruiken om de plas op te dweilen.* Nodig de kinderen uit om te bedenken waarmee dit kan en probeer een aantal ideeën uit, bijvoorbeeld met een handdoek uit de klas. Laat deze zien voor en na het dweilen. *Waar is het water gebleven?* Pompom: *Dat is handig. De handdoek slurpt het water op!*

Heb jij ook weleens iets omgestoten? Hoe heb je het toen weer drooggemaakt?

Kern

Sommige spullen nemen water op en andere niet. Laten we dat eens verder onderzoeken. 'Welke spullen nemen water op en welke niet?' Hebben de kinderen daarover al ideeën? Pak een van de bakken met materialen en bekijk wat erin zit: *Ik denk dat we deze spullen kunnen gebruiken voor ons onderzoek.* Vul de beker opnieuw met water. Pak de lepel en de spons. Gebruik de coöperatieve werkvorm 'Sta op als ...' om de kinderen te laten voorspellen of de spons het water zal absorberen. Deze werkvorm peilt de mening van de kinderen. Vraag de kinderen die denken dat het water in de spons zal trekken te gaan staan. Giet een lepel water uit de beker op de spons. *Wat gebeurt er? Blijft het water op de spons liggen, trekt het er meteen in of zie je langzaam een natte vlek op de spons?* Klopte de voorspelling van de kinderen? Iedereen mag weer gaan zitten. Stel voor om de andere spullen op dezelfde manier te onderzoeken. Geef elk groepje een

DOELEN

- ▶ vaardigheden en denkwijzen ▶ uitvoeren
- ▶ kan samen met andere kinderen onderzoeken welke materialen water absorberen en welke niet.

- ▶ vaardigheden en denkwijzen ▶ voorspellingen doen
- ▶ kan een voorspelling doen over het wel of niet opnemen van water door een materiaal.
- ▶ techniek ▶ producten
- ▶ kan voorwerpen vergelijken op materiaal en ervaart dat het ene voorwerp het water wel absorbeert en het andere voorwerp niet.

bak met materialen. Ze vullen een beker met water. Eerst voorspellen ze of het materiaal het water zal absorberen en daarna proberen ze het uit. De spullen waar het water intrekt, leggen ze apart. Na het onderzoek bespreekt u de bevindingen gezamenlijk. Leg twee hoepels in het midden van de kring. Leg in de ene hoepel het boterhamzakje en in de andere hoepel de handdoek. Om de beurt sorteren de groepjes hun materialen in de hoepels. *Welke spullen nemen het water op? Hoe zien de spullen die water opnemen eruit? Lijken ze op elkaar? En hoe zien de spullen waar geen water intrekt eruit? Lukt het om overeenkomsten bij elke hoepel te ontdekken?*

Afsluiting

Pompom: *Dat is handig! Nu weet ik met welke spullen ik iets droog kan maken.*

Tips en verdieping

Kansen voor motoriek

Buitenspel: Laat de kinderen eens overgooien met natte sponzen of laat hen water van de ene naar de andere emmer overbrengen met een spons. Op deze manier ervaren ze op een speelse manier dat een spons water absorbeert en dat je het water er ook weer uit kunt knijpen of wringen.

Kansen voor taal

Laat Pompom in gesprek gaan met kinderen die zich afvragen welk wateronderzoekje Pompom nu eigenlijk wilde uitvoeren bij de start van de activiteit. Wat denken de kinderen zelf? Wat zou Pompom van plan zijn geweest met de beker met water? Welk onderzoekje zouden ze zelf nog graag uitvoeren?

Kansen voor wetenschap & technologie

De kinderen gieten een spons 'vol' en vergelijken deze spons met een droge spons. *Welke spons is zwaarder? Hoe komt dat? Wring de natte spons eens uit. Wat gebeurt er? Hoe komt dat? Til ze beide nog eens op. Wat voel je nu?*

Verwerking in de huishoek

Leg de sponzen, theedoeken, vaatdoeken en zemen in de huishoek. Zet er een emmer water bij. In hun spel passen de kinderen de opgedane kennis over waterabsorptie toe.

Verwerking in de speelhoek

De kinderen wassen kleding. Ze ervaren dat de stof van de kleding water absorbeert.

DIFFERENTIATIE

1 2 Help de kinderen om hun voorspelling te verwoorden. *Wat zou er gebeuren als je een beetje water op het blaadje legt? Stimuleer de kinderen om vergelijkingen te maken tijdens het nabespreken van het onderzoek, bijvoorbeeld: Hoe zien de spullen eruit waar het water intrekt? Lijken ze op elkaar? Op welke manier?*

1 2 Moedig de kinderen aan om bij het doen van hun voorspelling te verwoorden waarom ze denken dat het materiaal het water wel/niet zal opnemen. *Waarom denk je dat het materiaal het water zal opnemen? Stel tijdens het nabespreken van het onderzoek vragen waarmee ze worden uitgedaagd om complexe cognitieve taalfuncties te gebruiken, zoals redeneren of concluderen. Bijvoorbeeld: Wat ben je te weten gekomen over de spullen die water absorberen?*